

Verslag: Intervisie bijeenkomst provinciale programma's groene en gezonde schoolpleinen
Locatie: Utrecht
Datum: 4 december 2018
Aantal deelnemers: 13¹
Organisatoren: Jantje Beton en IVN, gesubsidieerd door ministerie van VWS

TERUGBLIK

In verband met de veranderde samenstelling van de groep is even kort terug gekeken naar de highlights uit het verslag van de 1e bijeenkomst. Dit is ook terug te vinden in de bijgevoegde presentatie.

INVENTARISATIE HUIDIGE STAND VAN ZAKEN

Er zijn 2 maanden verstreken sinds de vorige bijeenkomst. Er zijn 3 verschuivingen te melden. Noord Holland is naar de Initiatief fase, Zeeland naar de uitwerkingsfase en Gelderland naar de uitvoeringsfase. Hieronder het bijgewerkte overzicht.

0 - fase	Initiatief fase	Uitwerking	Uitvoering	Evaluatie Bijstelling
Provincie Groningen	Provincie Flevoland	Provincie Zuid Holland	Provincie Noord Brabant	Provincie Noord Brabant
Provincie Friesland	Provincie Noord Holland	Provincie Overijssel		
Provincie Drenthe	Provincie Utrecht	Provincie Zeeland	Provincie Gelderland	
	Provincie Limburg (mbt regeling)		Provincie Limburg (mbt kennisdeling)	

TUSSENTIJDSE EVALUATIE: SCHOOLPLEINEN VAN DE TOEKOMST

De voorlopige resultaten van de tussentijdse evaluatie van het project Schoolpleinen van de Toekomst van de Provincie Brabant zijn gepresenteerd. Het betreft een afstudeer onderzoek vanuit bestuurskunde en is gericht op de ervaringen van uitvoerders en 'gebruikers' van de regeling.

Dit project wordt uitgevoerd met meerdere partners². De partners zijn zeer te spreken over de samenwerking. Het onderwerp is actueel en sluit aan bij de behoeften. Het vooronderzoek van IVN heeft bijgedragen aan een draagvlak en inspiratie onder scholen en gemeenten.

Mogelijke verbeterpunten zijn te vinden in het daadwerkelijk uiting geven aan de gedeelde verantwoordelijkheid. Interne en externe communicatie en werkprocessen kenden wat aanloopproblemen.

Deelnemende scholen geven aan op verschillende manieren, maar vaak niet via de partners. op de hoogte te zijn gekomen van de regeling. Vaak zijn ze ingestapt op de regeling, omdat ze al van mening waren dat er iets aan het schoolplein gedaan moest worden. Het wordt door de scholen erg gewaardeerd dat de regeling zo laagdrempelig is. Scholen die niet deelnamen aan de regeling waren er in 50% van de gevallen ook niet mee bekend. De helft van de ondervraagde scholen, die nu niet meedoen hebben wel interesse om later mee te doen.

¹ Provincie Noord Brabant, Provincie Limburg, Provincie Flevoland, Provincie Gelderland, Provincie Utrecht, Provincie Zuid Holland, Gemeente Breda, IVN, Jantje Beton

² Provincie Noord-Brabant, de vier Brabantse waterschappen, Prins Bernard Cultuurfonds en programma Jong Leren Eten (uitgevoerd door GGD en IVN).

Conclusie en aanbevelingen voor het project

Samenwerking verloopt goed. Bij voortzetting huidig beleid zijn er de volgende aanbevelingen:

- meer uiting geven aan gedeelde verantwoordelijkheid in uitvoering
- betere procesafspraken
- bij externe communicatie ook meer inspireren, handvatten en informatie om 'de beweging' te faciliteren. De 'tussenlaag' voeden met informatie, zodat niet alles bij de provincie terecht komt en al gewerkt kan worden aan de borging van 'de beweging'.
- De projectpartners hebben hun eigen motieven om deze beweging op gang te brengen. Zij kunnen actiever communiceren over hoe ze een groen/gezond schoolplein voor zich zien, dan wel participeren in de gedachtevorming en ontwerpfase. Procesbegeleiding kan helpen aandacht te hebben voor deze punten in het ontwerpproces.
- VO en gemeenten kunnen actiever betrokken worden in de communicatie en 'de beweging'.
- Steekproefsgewijze evaluatie ten aanzien van hetgeen is gerealiseerd en hoe het schoolplein gebruikt wordt versus het oorspronkelijke plan.

STAND VAN ZAKEN PRIJSVRAAG BUITENLESPEL

De prijsvraag richtte zich vooral op scholen die reeds ingeschreven stonden als deelnemers aan de buitenlesdag. Hierbuiten is niet bijzonder veel ruchtbaarheid gegeven aan de prijsvraag. Ook was de reactietermijn relatief kort. Desondanks waren er 150 inschrijvingen. Hierdoor kon de lat hoog worden gelegd en is gekeken naar vernieuwende ideeën die konden dienen als inspiratie om onderwijs ook daadwerkelijk meer naar buiten te halen. Er zijn 10 ontwerpen uitgekozen, verspreid over het land.

Tot kerst worden deze ideeën verder uitgewerkt en de tekeningen definitief gemaakt. Er is budget beschikbaar om met de scholen de ontwerpen verder te concretiseren. Dit gebeurt onder begeleiding van Jantje Beton en IVN. Het streven is de realisatie gereed te hebben op 2 april 2019. Dan is de volgende landelijke buitenlesdag.

Foto's worden ter inspiratie gedeeld op: www.buitenlesdag.nl/ontwerpwedstrijd

DEELSESSIES

Gezien de opkomst is ervoor gekozen de deelsessies over kwaliteitsborging en kennisdeling samen te voegen. De deelsessie over de mogelijke partners is ongewijzigd doorgezet.

DEELSESSIE A: PARTNERS OF NIET

Welke partners je kiest als provincie hangt mede samen met de insteek. Bijvoorbeeld natuur en milieu brengt anders logische partners met zich mee dan sociale veerkracht. Zowel in Flevoland als in Limburg wordt gewerkt vanuit de visie van positieve gezondheid³ van Machteld Huber. Het huidige nationale preventie akkoord is ook grotendeels gestoeld op deze leest. Het gaat uit van preventie en gezond gedrag. Het Louis Bolk instituut heeft deze insteek weer vertaald naar inrichting van de leefomgeving. Zie <http://www.louisbolk.org/nl/voeding-en-gezondheid/positieve-gezondheid>.

Als een provinciaal stimuleringsprogramma vanuit 1 beleidsveld wordt ingestoken kan sneller tot een regeling worden gekomen. Betrekken van meer beleidsvelden biedt bredere kansen voor vinden van budget, maar kan het proces ook vertragen. Als de provincie of gemeente meer integraal wil werken (gedachtengoed omgevingswet), dan zijn groene schoolpleinen een mooi voorbeeld waar veel thema's bij elkaar komen.

Er zijn diverse fondsen beschikbaar waar scholen gebruik van kunnen maken, maar scholen weten die moeilijk te vinden. Het hele proces om tot een groen/gezond schoolplein te komen is voor een school ook een activiteit waar ze geen ervaring mee hebben. Daarom is de rol van (proces)begeleiders (bijvoorbeeld sociaal ondernemers) belangrijk. Een provincie kan ook inzetten

---

³ <https://iph.nl/>

op het faciliteren van de begeleiding. De vraag is alleen: hoe vindt je de lokaal actieve sociaal ondernemers? In Noord-Brabant wordt een pool van procesbegeleiders vanuit IVN, Jantje Beton, Springzaad en enkele sociale ondernemers aan de scholen aangeboden.

DEELSESSIE B + C KWALITEITSBORGING EN KENNISDELING

Om te weten welke kwaliteit je wilt borgen is het van belang te weten wanneer de uitvoering geslaagd is. Uit de discussie naar aanleiding van deze vraag blijkt het volgende:

- 1) Geslaagd als kinderen meer buiten zijn op een andere manier spelen en leren
- 2) Het gedachtengoed beklijft, het is terug te zien in de lesprogramma's van de scholen
- 3) Als het geld (op een goede manier) is weggezet # scholen, # leerlingen

Provincies geven aan in hun proces en monitoring nauwelijks aandacht te kunnen geven aan 1 en 2. Lastig te monitoren en ze willen zo min mogelijk drempels opwerpen voor scholen om te participeren.

Een manier om de kansen op het daadwerkelijk realiseren van 1 en 2 te vergroten is het inzetten van goede procesbegeleiding. Dit kost echter geld. Er lijkt een spanning tussen het aanzwengelen van een beweging en resultaat behalen met enkele scholen die als voorbeeld kunnen dienen. Overigens valt het ook bij de generieke regelingen op hoe veel maatwerk er alsnog bij komt kijken. Er moet veel kennis worden overgedragen ten aanzien van het concept en het proces.

KENNISDELING kan wellicht een rol spelen. Vooral als het gaat over communicatie richting scholen en de tussenlaag. Waarom zouden scholen en andere partijen onderdeel uit moeten willen maken van deze beweging? Wat is de meerwaarde voor hen? Als de provincies hen mee weten te krijgen in de beweging dan draagt dat bij aan betere borging van het gedachtengoed.

Een andere optie die wordt genoemd is online seminar modules te ontwikkelen, al dan niet gebruik makend van bestaand aanbod, waarbij iedere stap aan bod komt en er vragen gesteld kunnen worden n.a.v. hetgeen is verteld.

Samen optrekken bij kennisdeling is gewenst. 70% van de informatie is hetzelfde. www.gezondeschoolpleinen.nl en www.groeneschoolpleinen.nl biedt al een hoop van de benodigde informatie, maar kan wellicht op een andere manier worden aangeboden. Het is interessant welke onderwerpen onvoldoende aan bod komen en waar men gezamenlijk een antwoord op kan formuleren. Anderzijds kunnen provincies kijken waar ze aan kunnen vullen op voor de lokale relevantie.

Kennisdeling tussen provincies onderling is ook zeker een behoefte. Iedere fase van de beleidsvorming kent weer haar eigen vraagstukken, processen, besluitvormingsstukken, etc. Onderstaand schema kan verder worden aangevuld waardoor het mogelijk is gericht te zoeken. Men geeft aan voorlopig weinig toegevoegde waarde te zien in een apart, afgesloten, forum. Men vindt het belangrijker dat men elkaar kan weten te vinden.

HOE VERDER

Aangegeven wordt dat het wederom een zeer nuttige bijeenkomst is geweest. Men is eigenlijk nog lang niet uitgepraat. De huidige vorm heeft als nadeel dat je maar net op het tijdstip van de meeting moet kunnen en dat je soms met andere vragen zit dan er worden besproken. Er is behoefte aan kennisdeling met een grotere groep en wat meer inhoudelijke verdieping. Ook met waterschappen, gemeenten, certificeer bedrijven, hoveniers, schoolbesturen, scholen, etc. Het is interessant te verkennen of een landelijke conferentie een goed middel is.

Suzanne van Ginneken heeft een on-line cursus ontwikkeld. We kunnen onderzoeken of deze algemeen toepasbaar te maken is,

IVN en Jantje Beton kunnen vanuit de subsidie van ministerie van VWS nog een kennisdelingspagina opzetten onder www.gezondeschoolpleinen.nl.